

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 107

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr E. T. v. d. Born, Helpman (Gr.); Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. van Dijk, Groningen; Dr K. Fernhout, Baarn; Drs D. J. Galle, Haarlem; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Ooster-Nijkerk; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herken, Ermelo; A. Janse, Biggekerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr J. v. d. Linden, Trum; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs Joh. Luijcknaar Francken, Rotterdam; Mevr. J. M. Th. Luijcknaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswerd; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wollega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa.; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr C. Veenhof, Haarlem; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Jan Zwart, Zaandam.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goos.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f0.15.

HOOFD: Hoofdartikel: Pinksteren. — Uit de Schrift: Het Feest der voltooiing. (Hand. 2:17a, 33.) — Kerkelijk Leven: Pinksterfeest in de prediking. Nat.-Socialisme en Pinkstergedachte. — Even parkeren: Hoe de Heilige Geest geschiedenis schrijft! — Lit. en Kunst: Een breed verslag. — Acta van de Classis Neder-Veluwe 1592-1630. II. — Geestelijke Adviezen: Bloescoopbezoek. II. Zelfbeooging. I. — Vakwetenschap en Praktijk: Christian Science. — Zending en Evangelisatie: Kwesties. — Muz. Koor: Pseudo-Kerkmuziek. — Persschouw. — Kerk-nieuws. — Advertenties. — Open brief aan Prof. Dr H. H. Loper door Prof. Dr K. Schilder.

HOOFDARTIKEL

Pinksteren.

(Het arme? feest.)

Pinksterfeest is wel eens als het „arme feest” kwalificeerd.

Wanneer we die uitdrukking hier overnemen, men we dat alleen formeel, als door anderen gebruikt, zonder dat we de er mee uitgedrukte karakteristiek voor onze rekening nemen.

„Arm” en „feest” zijn trouwens ook al twee dingen, die heel slecht bij mekaar passen; en geheel men zou „arm” terwille van de welluidendheid door een eenigszins meer voegelijk synoniem willen vervangen, zoo zou ook daarmee de zaak niet veel veranderen: het bleef een contradictio in terminis.

Men kan het in den mond nemen; ook op het papier zetten; maar de logische geest zal het oordel vellen: Dat gaat niet; dat hoort niet bij elkaar.

Een feest kan nu eenmaal niet aan den armen kant zijn. Dan is het geen feest meer, of het moet een feest van behoeftigen zijn, en dat is Pinksteren niet. Want het is een Feest van den rijkdom der rijken, van den Bezitter van het goud en zilver en van het vee op duizend bergen¹⁾, en wanneer Hij een Feest geeft, dan is het ook zulk een, waar Hij van Zijn rijkdommen te genieten geeft.

Als het een feest is, en de arme voor een feest nog het beste bij elkaar brengt, dat zijn hand bereiken kan, dan kan een Feest van Hem niet arm, of schraal, of hoe ge het noemen wilt, zijn.

Bovendien kan ook om andere reden dit Feest geen „arm” Feest zijn. Laat het een feit wezen, dat menige dominee er over klaagt, dat er geen dag van den jaarlijkschen feestcyclus is, die zooveel moeite biedt voor het maken van een frissche, levendige, praktische preek, en dat b.v. Kerstfeest of Paschen veel rijker is in dat opzicht, dan moet daarop toch worden geantwoord, dat dit oordeel niet juist zijn kan, zonder daarmee te beweren, dat een dergelijke gedachte bij schrijver dezes immer eens is opgekomen.

We moeten echter maar eens „in de lijn” blijven. Staat Pinksteren soms los naast Kerstmis, Paschen en Hemelvaart? Hangt het daar maar zoo wat bij aan?

Zonder eenigen twijfel niet.

Deze vier vormen een vast aaneengesloten geheel, waarbij het een op het ander volgt. Wie bij Kerstfeest is geweest, moet bij Paschen terecht komen; wie Paschen heeft gezegd, moet ook Hemelvaart zeggen; en Hemelvaart en Pinksteren hangen in elkaars verlengde.

Zei niet de Heiland Zelf reeds in Zijn vernedering, dat Hij straks verhoogd zou worden en hemgaan tot den Vader en vandaar den Trooster zenden?²⁾

Indien het dan zoo is — en wie zou het willen betwisten? — dan staat evenzoo vast, dat we daarin ook een opklimming hebben van het lagere tot het hogere; een voortschrijden van het mindere tot het meerdere. Alle vier dagen van herdenking zijn een herinnering aan de fasen uit het steeds voortschrijdende werk van het vleesch geworden Woord, dat geboren werd in Bethleem, en als de aanvankelijke kroon op dat werk van den Vader dien Trooster zendt, Die in alle waarheid leidt.

Dat kan geen „arm” Feest wezen!

Wil echter iemand toch die gedachte vasthouden, en bij dit Feest van armoede spreken, laat hij het dan niet hebben over het Feest, maar over de „paupertas” van den eigen menschelijken geest, die den rijkdom van den Geest van God in zijn lengte en breedte en diepte en hoogte, en in zijn veelkleurigheid niet bevatten kan.

Het is dan ook zeer de vraag, of iemand, die dan toch in elk geval relatief wil spreken van een „arm” Feest, door Pinksteren te vergelijken met de er aan voorafgaande Feesten, ooit wel den rijkdom van die voorafgaande Feesten heeft gepeld, en of hij niet in uitwendigheden is blijven hangen, en die voor het wezenlijke heeft aangezien.

Want we mogen in geenerlei verhouding spreken van een „arm” Feest.

Het is rijk, omdat het een Feest is van Hem, van Wien alle goede gaven afdalen.

En het is rijk, omdat Hij dit Feest geeft als de kroon op alle Feesten, die Hij Zijn Gemeente heeft geschonken.

We moeten daartoe maar eens een oogenblik aan het vergelijken gaan met een bepaald punt, dat bij elk van die Feesten meer of minder naar voren komt.

Want wat wij op onze Feestdagen herdenken, is datgene, dat door de profeten des Ouden Testaments werd aangekondigd met den naam van „Dag van Jahweh”.

De Dag van Jahweh.

Dat is de groote, geweldige „dag”, waarop Jahweh, de God van Israël, die ook is de Schepper van de einden der aarde en de God der geesten van alle vleesch — Hij is heusch niet alleen maar de „Jodengod” — tot Zijn volk zal komen en hun brengen dien heerlijken tijd, waarin Hij de vervallen hut van David weer zal oprichten; het is de Dag der openbaring van Zijn Heil, dat komen zal door groote gerichten: met een zon, die veranderd zal worden in duisternis, en een maan in bloed; met sterren die van den hemel vallen; het is de dag, die wordt ingeleid met een aangekondigd door een sidderende aarde, die zal waggelen gelijk een dronkaard en bewogen worden als een nachthut, en waarbij uiteindelijk de hemelen met een gedruisch zullen voorbijgaan, en de aarde met hare werken die er op zijn verbranden, en de elementen zullen versmelten in den gloed van dien grooten wereldbrand, waaruit nieuwe Hemelen en een nieuwe aarde zullen tevoorschijn treden, herschapen door de almachtige Hand des Heeren.

Het is de „dies irae, dies illa”, die „solvet saeculum in favilla”.³⁾

Zijn er bij elk van die gebeurtenissen, waaraan onze Feestcyclus ons herinnert, ook sporen te vinden, dat het dien kant uitgaat, en die „dies irae” nader komt?

Ze zijn er!

Ze zijn er heel spaarzaam, wanneer het begin van dien „Dag van Jahweh” is gekomen: met de

Geboorte van den Koning der Joden te Bethleem. Dan wordt door den Engel, die zijn Geboorte aankondigt, reeds gesproken van dat eeuwig Koninkrijk, dat geen einde zal hebben. En bij de Geboorte zelf komt er een wondere beweging in de natuur: Engelen dalen neer in Hemelsch licht, en Wijzen in het Oosten zien Zijne ster (in het „opgaan”).

Het zijn echter maar heel vage aanduidingen.

Op Bethleem is Golgotha gevolgd.

Daar zien we er meer van.

We zouden ook nog kunnen wijzen op andere dingen, die tusschen Bethleem en Golgotha liggen: op de woorden, gesproken door dat vleesch geworden Woord Zelf, waarmee Hij de verdere ontwikkeling van dien „dies irae” heeft aangekondigd.

We gaan daaraan voorbij.

We willen ons beperken tot de „Feesten”.

En dan komt eerst het Pascha.

Dat groote Paaschfeest, dat door Christus vervuld werd, verloopt in twee fasen, die beide iets laten zien van dat Gericht, van dien dag der toekomst, waarvan reeds de profeten spraken, toen de Geest van Christus in hen getuigde.

De eerste fase is Golgotha.

Beeft dan niet de aarde, wanneer de Zoon van God Zijn Geest bevest in Zijns Vaders handen? Daar scheuren de steenrotsen en de sluitsteen der grafspelonken worden weggeslingerd, en dooden treden levend uit de graven tevoorschijn.

Dan komt de tweede fase: De Opstandingsmorgen. „Drie dagen” later.

Dan is het weer „Gericht”. Want een Engel daalt neer van den Hemel in bliksemend licht, doet de aarde beven onder zijne voeten, en wentelt den steen van het graf des Heeren.

Er is weer een aardbeving, een rechtstreeksche aanwijzing van de nadering van het gericht Gods.

En we zijn al weer verder, dan voor „drie dagen”: thans treedt Christus als de Levensvorst uit Zijn graf, en maakt tegelijk, dat die opgestane heiligen nu aan velen kunnen verschijnen in de Heilige Stad. We zien al geleidelijk de zaligheid, die het Gericht meebrengen zal, op den voorgrond stellen.

We komen tot Zijn Opvaart, veertig dagen daarna, en het gaat weer een stap vooruit. Want de Heere vaart op van de aarde om plaats te nemen aan de Rechterhand Gods, en we hooren weer van dien grooten dag Zijner wederkomst nu: de Boden Gods zijn er weer, en spreken er van, dat de discipelen Hem alzoo zullen zien wederkomen, gelijk Hij van hen is opgevaren.

Het is anders, dan vroeger.

Maar het gaat in dezelfde lijn voort.

Letten we maar eens even op:

Eerst, op Vrijdagavond, was alles schrikwekkend: de aarde beefde en de graven sprongen open en dooden stonden op.

Toen, Zondagmorgen daarop, weer een aardbeving en een open graf, maar nu komen de opgestanen in de Heilige Stad, om een voorbeeld te geven van het ingaan van al de heiligen eens in de Heilige Stad der toekomst, die als het Nieuw Jeruzalem zal afdalen van den Hemel van God. Het is minder schrikwekkend, dan op den avond van 's Heilands sterven, maar een meer duidelijke heenwijzing van het naderende Heil des Heeren. Vooruitgang!

Naar diezelfde orde gaat het voort op den dag der Hemelvaart. Want het „alzo”, waarvan die twee mannen met witte gewaden spraken, ziet zonder twijfel op het lichamelijk wederkomen des Heeren, maar evenzeer op het zegenrijke van Zijn wederkomst: zegenend voer Hij heen; zegenend zal Hij weer verschijnen voor Zijne discipelen. Is het geen vooruitgang?

1) Ps. 50:10; Haggai 2:9.

2) Joh. 14:26.

3) Vertaald: O, die dag, die dag van toorn, die de wereld zal oplossen in asch.